

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Сучасні методи управління інформаційною безпекою»

Лектор курсу			Савченко Віталій Анатолійович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри Управління кібербезпекою та захистом інформації		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: savitan@ukr.net ; сторінка курсу в GWE – https://classroom.google.com/c/NzA4MzAxMjU4MzU5 код курсу: 73zt3bp	
Галузь знань			12 Інформаційні технології		Рівень вищої освіти		доктор філософії	
Спеціальність			125 Кібербезпека та захист інформації		Семестр		1,2	
Освітня програма			Кібербезпека		Тип дисципліни		основна	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	4	120	18	-	36	-	66	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу: формування у аспірантів базових теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для застосування сучасних способів, методів та засобів управління інформаційною безпекою.

Компетентності відповідно до освітньої програми

Загальні компетентності (ЗК)	Фахові компетентності (ФК)
	ФК-1. Інтегративна компетентність – здатність до інтеграції знань, умінь і навичок та їх ефективного використання в умовах швидкої адаптації організацій до вимог зовнішнього середовища, що забезпечують виконання завдань науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської та інноваційної діяльності в інформаційній та безпековій сфері тощо. ФК-2. Соціально-психологічна компетентність (емоційні, перцептивні, концептуальні, поведінкові) – здатність особистості орієнтуватися у різних життєвих ситуаціях, ефективно працювати в умовах ринкової економіки; уміння реалізувати стратегії і плани; здатність до розуміння поведінки людей, мотивації та організації їх спільної діяльності тощо. ФК-6. Політехнічна компетентність – знання загальних (методологічних, історичних, економічних, ергономічних тощо) питань безпекової сфери, принципів дії і будови основних функціональних органів інформаційних систем; здатність до оволодіння... сучасними інформаційними та безпековими технологіями; здатність до застосування різноманітних, професійно профільованих знань і практичних навичок у сфері захисту інформації. ФК-7. Інженерна компетентність – здатність до виробничо-технологічної діяльності (розробки та впровадження інноваційних технологій інформаційної безпеки, вибору технології ІБ, устаткування та засобів, використання інформаційних технологій; розробки програм і методик випробувань систем інформаційної та

кібербезпеки); здатність до організаційно-управлінської діяльності (організації процесу створення та надання інфокомунікаційних послуг); здатність до удосконалення, модернізації та уніфікації систем, засобів і технологій забезпечення безпеки інформаційних і комунікаційних систем, до обробки та перетворення інформації тощо.

ФК-8. Ділова компетентність—здатність і готовність здійснювати ефективну професійну діяльність у відповідній галузі, надавати інфокомунікаційні послуги та послуги безпеки; здатність до планування й реалізації заходів із захисту інформації в ІКС, створення та забезпечення функціонування систем інформаційної та кібербезпеки; здатність до формування правильних висновків, оперативного приймання та реалізації нестандартних рішень тощо.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН-12.** Уміти визначати основні параметри інформаційних ресурсів наукового дослідження (навчального процесу), планувати структуру, зміст та процес організації його проведення (лекцій, практично-семінарських занять).
- ПРН-15.** Уміти орієнтуватися у сучасних концепціях і моделях, методах та засобах управління інцидентами інформаційної безпеки. (ІБ).
- ПРН-16.** Уміти розробляти та проектувати нові, вдосконалювати існуючі системи управління інформаційною безпекою.
- ПРН-21.** Уміти аналізувати та розробляти алгоритми, методики, моделі та складні програмні комплекси оцінки характеристик і стану систем інформаційної та кібербезпеки.
- ПРН-25.** Уміти визначати можливості для підприємницької та громадської діяльності за напрямом захисту інформації, організації й забезпечення інформаційної та кібербезпеки об'єктів інформаційної діяльності.
- ПРН-28.** Бути здатним до застосування різноманітних, професійно профільованих знань і практичних навичок у сфері захисту інформації.
- ПРН-29.** Уміти розробляти та впроваджувати раціональні технології інформаційної безпеки, програми і методики випробувань систем інформаційної та кібербезпеки
- ПРН-30.** Бути здатним до удосконалення, модернізації та уніфікації систем, засобів і технологій забезпечення безпеки інформаційних і комунікаційних систем, до обробки та перетворення інформації тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. «ВИМОГИ З ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ СКЛАДНИМИ ПРОЦЕСАМИ ТА СИСТЕМАМИ»			
Тема 1. Основні положення теорії управління у сфері інформаційної безпеки			
Рекомендовані джерела: 1-7,9-10,12,25-28,30-36			
Стан розвитку теорії систем та її елементи	Лекція 1 2 год		Лекція-візуалізація
Нормативна база розробки та впровадження систем управління інформаційною безпекою	Лекція 2 2 год		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Місце і роль управління в системі забезпечення інформаційної безпеки організації	Лекція 3 2 год		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Критерії і методологія оцінки безпеки інформаційних технологій	Практичне заняття 1 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.

Завдання на виконання практичної задачі з побудови функціональних структур підприємств	Практичне заняття 2 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Аналіз ризику в підприємницькій діяльності	Практичне заняття 3 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Оцінка ефективності управління організацією	Практичне заняття 4 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Оцінка управління економічною та інформаційною безпекою підприємства- на прикладі.	Практичне заняття 5 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Системний аналіз інформаційних систем.	Практичне заняття 6 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Тема 2. Методологічні підходи до дослідження систем управління інформаційною безпекою			
<u>Рекомендовані джерела:</u> 8,12,22,29,30,34			
Методи досліджень системи управління інформаційною безпекою	Лекція 4 2 год		Лекція-візуалізація
Методи менеджменту безпеки інформаційних технологій	Лекція 5		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Методичні підходи до виявлення, прогнозування і оцінювання загроз та інформаційних ризиків функціонуванню підприємства	Лекція 6 2 год		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Аналіз та синтез як методи дослідження і проектування організацій	Практичне заняття 7 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Концепція та основні напрями забезпечення інформаційної безпеки	Практичне заняття 8 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Кращі практики створення політик безпеки	Практичне заняття 9 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Загрози безпеці систем і способи їх реалізації	Практичне заняття 10 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Використання метрик управління інформаційною безпекою	Практичне заняття 11 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Проміжний контроль. Виконання кваліфікаційних завдань. Тестування	Практичне заняття 12 2 год	6 балів	Виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.

Тема 1. Основні положення теорії управління у сфері інформаційної безпеки Тема 2. Методологічні підходи до дослідження систем управління інформаційною безпекою	Самостійна робота 44 год	12 балів 1. Визначення управління та його основні процеси. 2. Сутність методів управління. 3. Класифікація систем управління. 4. Нормативна база розробки та впровадження систем управління інформаційною безпекою. 5. Єдині критерії оцінки безпеки інформаційних технологій. 6. Загальна методологія оцінки безпеки інформаційних технологій. 7. Система управління організації як об'єкт дослідження. 8. Інформація як продукт захисту в інформаційній системі. 9. Підходи до побудови системи забезпечення інформаційної безпеки. 10. Методика побудови функціональної структури підприємств з підрозділами забезпечення інформаційної безпеки. 11. Методики оцінки небезпек і управління ризиком в підприємницькій діяльності. 12. Оцінка ефективності управління організацією 13. Оцінка управління економічною та інформаційною безпекою підприємства. 14. Аналіз та синтез як методи дослідження і проектування організацій 15. Закон єдності аналізу і синтезу. 16. Цілі, завдання аналізу і синтезу систем управління. 17. Крайні практики створення політик безпеки від компаній IBM, Cisco Systems, Microsoft, Symantec і SANS 18. Концепція та основні напрями забезпечення інформаційної безпеки. 19. Оцінка можливостей програми ГРИФ по перевірці стану інформаційної безпеки. організації. 20. Критерії, порядок і методика перевірки політики безпеки за допомогою КОНДОР+. 21. Методи виявлення загроз функціонуванню підприємства. 22. Методи прогнозування загроз функціонуванню підприємства. 23. Методи оцінювання загроз та інформаційних ризиків. 24. Можливості моделей загроз безпеці систем і способів їх реалізації. 25. Підходи до визначення критеріїв уразливості і стійкості систем деструктивним впливам. 26. Вимірювання інформаційної безпеки. 27. Процес визначення метрик і їх оцінки відповідно до нормативних документів

Розділ 2. «РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ»			
Тема 3. Методологічні підходи до побудови систем управління інформаційною безпекою			
<u>Рекомендовані джерела:</u> 5,7,9-14,24-36			
Моделювання процесів в системах управління інформаційною безпекою	Лекція 7 2 год		Лекція-візуалізація
Концептуальний підхід до побудови ефективної системи інформаційної безпеки	Лекція 8 2 год		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Управління безперервністю бізнесу на основі управління інформаційними інцидентами	Лекція 9 2 год		Лекція-візуалізація, експрес-опитування аспірантів
Застосування процесного підходу до створення СУІБ організації	Практичне заняття 13 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Застосування комбінованого підходу до створення СУІБ організації	Практичне заняття 14 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Практика проходження перевірки СУІБ на відповідність вимогам стандартів ISO	Практичне заняття 15 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Застосування методу аналізу ієрархій в системному аналізі	Практичне заняття 16 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Практика моніторингу подій інформаційної безпеки	Практичне заняття 17 2 год	2 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Іспит	Практичне заняття 18 2 год	2 бали	Виконання кваліфікаційних завдань. Тестування
Тема 3. Методологічні підходи до побудови систем управління інформаційною безпекою	Самостійна робота 22 год	8 балів	1. Концептуальний підхід до побудови ефективної системи інформаційної безпеки 2. Підхід та методика до побудови ефективної системи ІБ 3. Заходи щодо захисту інформації. 4. Процесний підхід та методика управління організацією. 5. Використання вимог із стандартизації до систем процесів управління інформаційною безпекою. 6. Впровадження системи управління інформаційною безпекою. 7. Нормативні вимоги до СУІБ з управління ризиками ІБ (відповідно до стандартів ISO / IEC 2700-к) 8. Комбінований підхід в процесах управління інформаційною безпекою.

		9. Застосування підходу до створення СУІБ організації 10. Розробка та впровадження системи управління інцидентами інформаційної безпеки. 11. Методика управління інцидентами інформаційної безпеки . 12. Забезпечення готовності організації до інцидентів інформаційної безпеки і безперервності діяльності бізнесу. 13. Концепція готовності до інцидентів інформаційної безпеки і безперервності діяльності. 14. Програма забезпечення готовності до інцидентів інформаційної безпеки і безперервності діяльності. 15. Вимоги до планування безперервності бізнесу. 16. Застосування методу аналізу ієрархій в системному аналізі інформаційної безпеки. 17. Особливості застосування методу аналізу ієрархій . 18. Метод аналізу ієрархій у вирішенні задач. 19. Вирішення задач за допомогою онлайн-программ. 20. Вирішення задач за допомогою Excel. 21. Практика моніторингу подій та реагування на події інформаційної безпеки. 22. Основні структури SIEM-систем з моніторингу подій інформаційної безпеки. 23. Підхід і методика оцінки ефективності процесу управління подіями інформаційної безпеки.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- мультимедійна система Acer X113 DLP
- комп'ютери Asus
- комп'ютерний клас для проведення занять: Спеціалізована лабораторія: «Управління інформаційною та кібербезпекою».
- програмне забезпечення перевірки СУІБ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- 1 Якименко Ю. М. Системний аналіз інформаційної безпеки: сучасні методи управління: підручник. / Ю. М. Якименко, В. А. Савченко, С. В. Легомінова. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2022. 308 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_2230_88161692.pdf.
- 2 Якименко Ю. М. Особливості використання методичних заходів захисту інформації підприємства від сучасних видів загроз, кібератак і ризиків. *Актуальні проблеми кібербезпеки: матеріали Всеукраїн. наук. конф. (м. Київ, Україна, 27 жовтня 2021р.)*. Київ: ДУТ, 2021. С. 173-176. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_2099_79407917.pdf.
- 3 Якименко Ю. М. Підвищення ефективності системи менеджмента інформаційної безпеки організації. *Актуальні проблеми кібербезпеки: матеріали II Всеукраїн. наук.-практ. конф., (м. Київ, Україна, 27 жовтня 2022 р.)*. Київ: ДУТ, 2022. С. 198-200. URL: https://dut.edu.ua/uploads/p_2121_20358827.pdf.
- 4 Якименко Ю. М., Шилан А. О. Процесний підхід до управління безперервністю бізнесу на основі управління інформаційною безпекою. *Стратегії кіберстійкості: управління ризиками та безперервність бізнесу: матеріали конф. (м. Київ, Україна, 24 лютого 2022 р.)*. Київ: ДУТ, 2022. С. 7-12. URL: https://dut.edu.ua/uploads/p_2121_33783557.pdf.
- 5 Данілова Е. І. Концепція системного підходу до управління економічною безпекою підприємства: монографія. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2020. 342 с. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/monograph/article/view/danilova.kontseptsiia-2020/1859>.

- 6 Методичні рекомендації щодо впровадження системи управління інформаційною безпекою та методики оцінки ризиків відповідно до стандартів Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365500-11>.
- 7 Побудова Системи управління інформаційною безпекою (СУІБ). URL: <https://zahyst-ua.com/pobudova-sistemi-upravlinnya-informacijnoju-bezpekoju-suib/>.
- 8 Якименко Ю. М., Чернявський І. Р. Ризикоорієнтований підхід до управління інформаційною безпекою на підприємстві. *Сучасний захист інформації*. 2022. № 2(50). С. 38-45. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/dataprotect/issue/view/164>.
- 9 Якименко Ю. М. Особливості реалізації системного методу стосовно побудови систем управління інформаційною безпекою організації. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави нові виклики та стратегії протидії*: матеріали X Всеукраїн. наук.-практ. конф. (м. Київ, Україна, 04 квітня 2019 р.). Київ: Нац. акад. СБУ, 2019. С. 144-147. URL: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_54325835.pdf.
- 10 Якименко Ю. М. Методологічні аспекти впровадження системного аналізу в побудові системи управління інформаційною безпекою. *Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології*: матеріали IV Всеукр. Інтернет-конф. (м. Київ, Україна, 16 жовтня 2019 р.). за наук. ред. В.В. Сидоренко; упорядкування Я. Л. Швень, М. І. Скрипник. Київ: Агроосвіта, 2019. С. 41-43.
- 11 Якименко Ю. М. Огляд та оцінка стану кібербезпеки в умовах промислової революції (industry 4.0) в Україні. *Цифрова трансформація кібербезпеки*: матеріали конф. (м. Київ, Україна, 26 квітня 2020 р.). Київ: ДУТ, 2020. С. 5-6. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1739_99516793.pdf.
- 12 Якименко Ю. М. Системний аналіз методологічних підходів до управління підприємством у сфері інформаційних технологій. *Підприємницька, торговельна, біржова діяльність: тенденції, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали II Міжнародна наук.-практ. конф. (м. Київ, Україна, 11 лютого 2021 р.). Київ: ДУТ, 2021. С. 279-282. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/n_9074_59003267.pdf.
- 13 Якименко Ю. М. Управління інцидентами інформаційної безпеки в організації системи забезпечення кіберстійкості підприємства. *Стратегії кіберстійкості: управління ризиками та безперервність бізнесу*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, Україна, 25 лютого 2021 р.). Київ: ДУТ, 2021. С. 24-25. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_2173_91341086.pdf.
- 14 Якименко Ю. М. Методичні підходи системного аналізу до вирішення проблем управління інформаційною безпекою в системі національної безпеки держави. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави*: збірник тез наукових доповідей XII матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, Україна, 26 березня 2021р.). Київ: Нац. акад. СБУ, 2021. С. 162-164. URL: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_53218641.pdf.
- 15 Якименко Ю. М. Використання спеціалізованих платформ і рішень з безпеки інформації в системному аналізі інформаційної безпеки організацій. *Цифрова трансформація кібербезпеки*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Київ, Україна, 25 березня 2021 р.). Київ: ДУТ, 2021. С. 5-8. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/n_9126_17047934.pdf
- 16 Мужанова Т. М., Легомінова С. В., Якименко Ю. М., Мордас І. В. Технології моніторингу й аналізу діяльності користувачів у запобіганні внутрішнім загрозам інформаційній безпеці організації. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. № 1(13). С. 50-62. URL: <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2021.13.5062>.
- 17 Якименко Ю. М., Мужанова Т. М., Легомінова С. В. Системний аналіз технічних систем забезпечення інформаційної безпеки підприємств від компанії FIREEYE. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. 2021. № 4(12). С. 36-50. URL: <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2021.12.3650>.
- 18 Якименко Ю. М. Особливості використання методичних заходів захисту інформації підприємства від сучасних видів загроз, кібератак і ризиків. *Актуальні проблеми кібербезпеки*: матеріали Всеукр. наук. конф., (м. Київ, Україна, 27 жовтня 2021 р.). Київ: ДУТ, 2021. С.173-176. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_2099_79407917.pdf.
- 19 Якименко Ю. М. Вирішення проблеми забезпечення безперервності бізнесу завдяки впровадженню центру кіберстійкості *Стратегії кіберстійкості: управління ризиками та безперервність бізнесу*: матеріали II Всеукраїн. наук.-практ. конф., (м. Київ, Україна, 24 лютого 2022 р.). Київ: ДУТ, 2022. С. 15-18. URL: https://dut.edu.ua/uploads/p_2121_33783557.pdf.
- 20 Якименко Ю. М., Дьячук О. С. Методичний підхід до забезпечення безперервності бізнесу й відновлення після інциденту. *Стратегії кіберстійкості: управління ризиками та безперервність бізнесу*: матеріали III Всеукраїн. наук.-практ. конф., (м. Київ, Україна, 23 лютого 2023 р.). Київ: ДУТ, 2023. С. 49-52.
- 21 Якименко Ю. М., Рабчун Д. І., Капелюшна Т. В. Використання методичних підходів з системного аналізу до захисту об'єктів критичної інфраструктури. *Виклики і загрози для критичної інфраструктури*: матеріали Міжнародн. наук.-практ. конф. (м. Київ, Україна, 21-22 березня 2023 р.). Київ: ДУТ, 2023. 5с.
- 22 Якименко Ю. М., Рабчун Д. І., Мужанова Т. М., Запорожченко М. М. Технічний аудит захищеності інформаційно-телекомунікаційних систем підприємств. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*: електронне фахове наукове видання. Київ, 2023. С.18.

- 23 Підвищення ролі DLP - систем у розслідуванні інцидентів (кіберінцидентів) інформаційної безпеки. *Цифрова трансформація кібербезпеки: матеріали Всеукраїн. наук.-практ. конф., (м. Київ, Україна, 27 квітня 2023 р.).* Київ: ДУТ, 2023.
- 24 Akhramovych V., Shuklin G., Pepa Y., Lehominova S., Muzhanova T., Dzyuba T., Yakymenko Y. Methodology for Calculating the Index of Protection of a Social Media from its Centrality. *International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering*(IJETAE). 2023. Vol. 13. Issue 04. P. 17-25. (SCOPUS).
- 25 Tetiana M. Muzhanova, Yuriy M. Yakymenko, Mykhailo M. Zaporozhchenko, Vitalij S. Tyshchenko. International Vendor-Neutral Certification for Information Security Professionals. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка.* 2022. № 4 (16). С. 129-141.
- 26 Легомінова С. В., Мужанова Т. М., Якименко Ю. М., Власенко В. О. Засоби інформування й навчання персоналу у сфері інформаційної безпеки в умовах цифровізації. *Зв'язок.* 2021. №4 (152). С.14-16. URL: <http://con.dut.edu.ua/index.php/communication/article/view/2543>.
- 27 ДСТУ ISO/IEC 27000:2019 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Огляд і словник термінів. (ISO/IEC 27000:2018, IDT). (ДСТУ ISO/IEC 27000:2017).
- 28 ДСТУ ISO/IEC 27001:2015.(Ідентичний до міжнародного ISO/IEC 27001:2013. Information Technology. Security Techniques. Information Security Management Systems. Requirements).
- 29 ДСТУ ISO/IEC 27002:2015. Інформаційні технології. Методи захисту. Звід практик щодо заходів інформаційної безпеки. (Ідентичний до міжнародного ISO/IEC 27002:2013 Cor 1:2014).
- 30 ДСТУ ISO/IEC 27003:2018. Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Настанова. (ISO/IEC 27003:2017, IDT) (ISO/IEC 27003:2010).
- 31 ДСТУ ISO/IEC 27005:2019. Інформаційні технології. Методи захисту. Управління ризиками інформаційної безпеки. (ISO/IEC 27005:2018, IDT).
- 32 ДСТУ ISO/IEC 27007:2018. Інформаційні технології. Методи захисту. Настанова щодо аудиту систем керування інформаційною безпекою. (ISO/IEC 27007:2017, IDT).
- 33 ДСТУ ISO/IEC TS 27008:2019.Інформаційні технології. Методи захисту. Настанова щодо оцінювання захисту інформаційної безпеки. (ISO/IEC TS 27008:2019, IDT).
- 34 ДСТУ ISO/IEC 27009:2018. Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Визначення для сфери застосування ISO/IEC 27001. Вимоги. (ISO/IEC 27009:2016, IDT).
- 35 ДСТУ ISO/IEC 27031:2015. Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови щодо готовності інформаційно-комунікаційних технологій для неперервності роботи бізнесу. (ISO/IEC 27031:2011, IDT).
- 36 ДСТУ ISO/IEC 27035-1:2018.Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки.Частина 1. Принципи керування інцидентами(ISO/IEC 27035-1:2016, IDT).
- 37 ДСТУ ISO/IEC 27035-1:2018. Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки. Частина 2. Настанова щодо планування та підготовки до реагування на інциденти. (ISO/IEC 27035-1:2016, IDT).
- 38 ДСТУ ISO 19011:2019. Настанови щодо проведення аудитів систем управління. (ISO 19011:2018, IDT).
- 39 ДСТУ ISO 31000:2018.Менеджмент ризиків. (ISO 31000:2018, IDT).

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

***КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ**

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх практичних робіт і виконання самостійних завдань, які передбачені структурою освітньої компоненти.

Якщо здобувача не допущено до складання заліку, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Здобувач має право на два перескладання. При повторному перескладанні екзамену його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІКБЗІ. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання здобувачем 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану.

Оцінювання студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою і складається із двох основних оцінкових блоків і розподіляється в певних пропорціях 60 (бали напрацьовані під час вивчення дисципліни – Поточний контроль), 40 (підсумкове оцінювання - Іспит):

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КИТРОЛЬ	<i>Робота на заняттях, у т.ч.:</i>	
	• Виконання практичних робіт	42 бали
	• Самостійна робота	18 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>Іспит</i>	Іспит проходить у письмовій формі.	40 балів

Додаткова оцінка

Види навчальної роботи	Оцінювання
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:	
- Тези доповіді на фаховій конференції	3 бали
- Стаття у фаховому виданні	5 балів
- Стаття в іноземному рецензованому виданні	10 балів

Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти - 10 балів.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /зачис в екзаменаційній відомості
90-100	Аспірант демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу,	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції аспіранта в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)

	передбаченого робочою програмою, або аспірант проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.		
82-89	Аспірант демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує аспіранту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (B)
75-81	Аспірант в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
64-74	Аспірант засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-63	Аспірант має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, аспірант з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)

	Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.		
35-59	Аспірант може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни аспірант виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у аспіранта відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не представляється</i>
1-34	Аспірант повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Аспірант не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний Аспірант не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не представляється</i>

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт Здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.